

מרשות ההגבלים העסקיים

עם ועולמו 4 ירושלים 9134102

טל': 02-5458500 פקס': 02-5458555

המאשימה

נגד

4. אריה בן שלום מן-דעלי

6. דוד רכגולד ושות' חברה בע"מ

ח.פ. 510810328

מרח' הלהב 4, חולון

הנאשמים

כתב אישום מתוקן לנאשמים 4, 6

הנאשמים מואשמים בזאת כדלקמן:

חלק כללי

א. רקע

1. פרויקט השאלת ספרי לימוד הוא פרויקט חינוכי, קהילתי וכלכלי, שמטרתו להפחית בהוצאות הכרוכות ברכישת ספרי לימוד, לחסוך למשפחות התלמידים זמן הכרוך בקניית ספרי לימוד, ליצור שוויוניות בקרב התלמידים ולאפשר שלכל התלמידים יהיה סל ספרים מלא כבר בתחילת שנת הלימודים, על ידי ארגון רכישה מרוכזת של ספרי לימוד לצורך שימוש חוזר בהם על ידי העברתם מתלמידים בוגרים לתלמידים הצעירים מהם, כך שהתלמידים לא יצטרכו לרכוש בכל שנה את הספרים מחדש אלא ישאלו אותם.

2. כל תלמיד המעוניין להצטרף לפרויקט משלם אגרת השאלה לספרי לימוד, ומקבל סל ספרים וחוברות עבודה כנדרש.

ב. הנאשמים

דוד רכגולד ושות' חברה בע"מ

ומנוח בעל ביה. למחר הנקיד של נאשט דן, שמכוחו זארהו בניהול עניני נאשמת ס,
ולנוכח הנסיבות הרלוונטיות לכתב אישום זה, יש לראות במעשיו נשוא כתב אישום זה
ובמחשבתו הפלילית, את מעשיה ומחשבתה של נאשמת 6.

ג. מעורבים נוספים

5. איתמר קרלינסקי (להלן: "איתמר") היה במועדים הרלוונטים לכתב האישום מנכ"ל ובעלים של חברת לוני כהן בע"מ (להלן: "לוני כהן").
6. לוני כהן ניהלה במועדים הרלוונטים לכתב האישום עסקים בישראל ועסקה, בין השאר, במכירה והפצת ספרי לימוד לחנויות ובתי ספר בכל הארץ.
7. חיים כהן (להלן: "חיים") היה במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה מנכ"ל ובעלים של חברת "כ. בונוס הפצות בע"מ" (להלן: "בונוס").
8. בונוס ניהלה במועדים הרלוונטים לכתב האישום עסקים בישראל ועסקה, בין השאר, במכירה והפצת ספרי לימוד לחנויות ובתי ספר בכל הארץ.
9. רחמים זלוף (להלן: "רחמים") היה במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה מנכ"ל ובעלים של חברת "ספר לכל בע"מ" (להלן: "ספר לכל").
10. סיגל חבו (להלן: "סיגל"), בתו של רחמים זלוף, שימשה במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, בין השאר, כאחראית ההוצאה לאור ומנהלת בספר לכל וטיפול בתחורי טלדור (כהגדרתם להלן).
11. אודי זלוף, בנו של רחמים זלוף, שימש במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה, בין השאר, כאחראי על העובדים ומנהל בספר לכל (להלן: "אודי").
12. ספר לכל ניהלה במועדים הרלוונטים לכתב האישום עסקים בישראל ועסקה, בין השאר, במכירה והפצת ספרי לימוד לחנויות ובתי ספר בכל הארץ.
13. עודד שפר (להלן: "עודד") היה במועדים הרלוונטיים לכתב אישום זה מנכ"ל ובעלים של חברת "מדע סוכנות להפצת ספרים בע"מ" (להלן: "מדע").
14. מדע ניהלה במועדים הרלוונטים לכתב האישום עסקים בישראל ועסקה, בין השאר, במכירה והפצת ספרי לימוד לחנויות ובתי ספר בכל הארץ.
15. משה כהן (להלן: "משה") היה במועדים הרלוונטיים למיוחס לו בכתב אישום זה מנכ"ל ובעלים של חברת "יש הפצות ספרים בע"מ" (להלן: "יש הפצות").
16. שי כהן (להלן: "שי"), בנו של משה כהן, שימש במועדים הרלוונטיים למיוחס לו בכתב אישום זה כמנהל ביש הפצות.

אישום ראשון – טלדור 2008

א. רקע (לאישומים 1 ו-2)

18. בתאריך 11.6.07 פרסם משרד החינוך את מכרז 41/6.07 "להקמת מאגר ספקים לאספקת ספרי לימוד מאושרים למוסדות חינוך", במסגרת פרויקט השאלת ספרי לימוד בהתאם לחוק השאלת ספרי לימוד, תשס"א-2000 (להלן באישומים 1, 2: "המכרז").
19. לכל בית ספר המשתתף בפרויקט ניתן תקציב ממשרד החינוך לצורך רכישת ספרים במסגרת הפרויקט (להלן: "תקציב משרד החינוך לבתי הספר"). בתי הספר יכלו לרכוש ספרים בסכום הגבוה מהתקציב שניתן במסגרת הפרויקט, אך משרד החינוך לא נתן מימון לרכישה מעבר לתקציב.
20. למכרז היו שני שלבים. בשלב הראשון של המכרז התחייבו המציעים לתת הנחה מהמחיר הקטלוגי של ספרי הלימוד לרוכשי הספרים.
21. בעקבות הצעותיהם בשלב הראשון של המכרז נבחרו נאשמת 6 והחברות לוני כהן, בונוס, ספר לכל ומדע (להלן באישומים 1, 2: "הספקים") כזוכות במכרז ובהתאם – כספקיות משרד החינוך.
22. בשלב השני של המכרז, שהתקיים לאחר בחירת הספקים על ידי משרד החינוך, התבקשו הספקים להגיש הצעות מחיר פרטניות לבתי ספר אשר ביקשו לקבל הצעת מחיר לאספקת ספרי הלימוד. הצעת המחיר בשלב זה לא יכלה לחרוג כלפי מעלה מהמחיר שננקב על ידי הספק בשלב הראשון של המכרז. הליך זה במכרז כונה "תיחור".
23. חברת "טלדור מערכות מחשבים (1986) בע"מ" (להלן: "טלדור") נבחרה על ידי משרד החינוך לנהל את התיחורים ואת מאגר הספקים.
24. בכל שנה נערכו מספר תיחורים. בכל תיחור הגישו הספקים לטלדור הצעות עבור כל בית ספר שהשתתף בתיחור, בנפרד.
25. מבין הספקים שהציעו הצעות מחיר בכל תיחור, בחרה טלדור, באישור משרד החינוך, את הזוכה באספקת הספרים לכל בית ספר בנפרד.
26. מכוחו של מכרז זה סיפקו הספקים את ספרי הלימוד בתוכנית השאלת ספרי הלימוד בשנים 2008-2012.
27. משרד החינוך יידע את הספקים באשר לתקציב משרד החינוך לבתי הספר השונים.

הספקים ביניהם את אספקת הספרים לבתי הספר בתיחור הראשון כך שהחלק שבו יזכה כל אחד מהספקים, על פי תקציבי משרד החינוך לבתי הספר, יהיה דומה האחד למשנהו. במסגרת זו, תיאמו נאשמים 4, 6, איתמר, לוני כהן, חיים, בונס, סיגל, ספר לכל, עודד ומדע, גם את הצעות המחיר אותן יגיש כל אחד מהספקים לטלדור עבור בתי הספר השונים.

29. בתיחור הראשון היו כ-50 בתי ספר.

30. במועד שאיננו ידוע במדויק למאשימה, לפני 14.8.08, המועד האחרון להגשת ההצעות בתיחור השני בשנת 2008 (להלן באישום זה: "התיחור השני"), היו נאשמים 4, 6, איתמר, לוני כהן, חיים, בונס, סיגל, ספר לכל, עודד ומדע צדדים להסדר לפיו יחלקו הספקים ביניהם את האספקה לבתי הספר בתיחור השני כך שהחלק שבו יזכה כל אחד מהספקים, על פי תקציבי משרד החינוך לבתי הספר, בחישוב כולל של התיחור הראשון והשני, יהיה דומה האחד למשנהו. במסגרת זו, תיאמו נאשמים 4, 6, איתמר, לוני כהן, חיים, בונס, סיגל, ספר לכל, עודד ומדע גם את הצעות המחיר אותן יגיש כל אחד מהספקים לטלדור עבור בתי הספר השונים.

31. בתיחור השני היו כ-40 בתי ספר.

32. בהמשך לתיאום לעיל הגישו הספקים הצעות מחיר בתיחור הראשון ובתיחור שני.

33. במעשיהם המתוארים לעיל:

היו נאשמים 4, 6 בהיותם בני אדם המנהלים עסקים, צדדים להסדר לפיו הגבילו עצמם באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינם לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינם לבין אדם שאינו צד להסדר. ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש, לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו זאת מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור ומבלי שהכבילות שבהסדר היו פטורות על פי כללי פטור סוג לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: **החוק**).

ג. הוראות החיקוק

נאשם 4: צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות נוכח שיטתיות ההסדרים ומשכם, העובדה כי מדובר בתיאום מכרז ציבורי, היקפו הכספי של המכרז, חלקם ומעמדם של הצדדים להסדר בענף המושפע מהעבירה. עבירה לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(3), 4, 47א ו- 47א(1), 47א(2) לחוק.

נאשמת 6: בצירוף סעיף 23(א)(2) לחוק העונשין.

ד. במסגרת האישום יידע במחיריין למאשימות, לפני 1.7.2012 חתמו על האחרון להגשת הצעות
בתיחור הראשון לשנת 2009, (להלן באישום זה: "התיחור הראשון"), היו נאשמים 4, 6,
איתמר, לוני כהן, חיים, בונס, סיגל, ספר לכל, עודד ומדע צדדים להסדר לפיו יחלקו
הספקים ביניהם את אספקת ספרי הלימוד לבתי הספר בתיחור הראשון, בין היתר על בסיס
תקציבי משרד החינוך לבתי הספר. במסגרת זו, תיאמו נאשמים 4, 6, איתמר, לוני כהן,
חיים, בונס, סיגל, ספר לכל, עודד ומדע את הצעות המחיר אותן יגיש כל אחד מהספקים
לטלדור עבור בתי הספר השונים.

35. בהמשך לתיאום לעיל הגישו הספקים הצעות מחיר בתיחור הראשון בו היו כ-70 בתי ספר.

36. במעשיהם המתוארים לעיל:

היו נאשמים 4, 6 בהיותם בני אדם המנהלים עסקים, צדדים להסדר לפיו הגבילו עצמם
באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינם לבין הצדדים האחרים להסדר,
או חלק מהם, או בינם לבין אדם שאינו צד להסדר. ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר
שיידרש, לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים
שעמם יעסקו זאת מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור ומבלי שהכבילות שבהסדר היו
פטורות על פי כללי פטור סוג, לפי החוק.

ב. הוראות החיקוק

נאשם 4: צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות נוכח שיטתיות ההסדרים ומשכם, העובדה
כי מדובר בתיאום מכרז ציבורי, היקפו הכספי של המכרז, חלקם ומעמדם של הצדדים
להסדר בענף המושפע מהעבירה. עבירה לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1),
2(ב)(3), 4, 47 ו- 47(1), 47(2) לחוק.

נאשמת 6: בצירוף סעיף 23(א)(2) לחוק העונשין.

אישום שלישי – מרמנת 2012

א. רקע

37. לצורך אישומים 3 ו-4 בכתב אישום זה נאשמת 6, והחברות, לוני כהן, בונס, ספר לכל, מדע
ויש הפצות ייקראו: "הספקים".

38. בתאריך 31.1.12, במסגרת פרויקט השאלת ספרי לימוד, בהתאם לחוק השאלת ספרי
לימוד, תשס"א-2000, פורסם ע"י משרד החינוך מכרז מספר 5/1.2012 "ספקים לאספקת
ספרי לימוד עבור בתי ספר במערכת החינוך" (להלן: "מכרז משרד החינוך")

41. לאור העובדה שהספקים לא ניגשו למכרז משרד החינוך, בוטל המכרז במתכונת שפורסמה בתאריך 31.1.12, ומשרד החינוך החליט לפנות לחברת מרמנת ארגון וניהול פרויקטים בע"מ (להלן: "מרמנת") על מנת שזו תפרסם מכרז חדש לאספקת ספרי לימוד.
42. בתאריך 4.6.12 פרסמה מרמנת מכרז חדש לאספקת ספרי לימוד (מכרז מס' 1/12 לאספקת ספרי לימוד, להלן: "המכרז"), כאשר מועד ההגשה שלו נקבע ל-12.6.12 ונדחה בהמשך ל-21.6.12.

ב. העובדות

43. במועד שאיננו ידוע במדויק למאשימה, לפני 21.6.12 המועד האחרון להגשת ההצעות למכרז, היו נאשמים 4, 6, ואחרים צדדים להסדר לפיו הספקים לא יגישו הצעות למכרז. הצדדים הגיעו להסדר במגעים שהיו ביניהם, באמצעות שיחות טלפון ובפגישות שהתקיימו ב-22.5.12 וב-10.6.12 בבית קפה בחולון.
44. בתאריך 24.6.12, לאחר שהתברר כי הספקים לא הגישו הצעות למכרז, הגיעו נאשם 4, איתמר, חיים, אודי, רחמים, ועודד לפגישה במשרד החינוך. בפגישה, הגיעו נאשמים 4, 6, ואחרים להסכמה עם נציגי משרד החינוך כי החברות שהשתתפו בפגישה יתנו אחוז הנחה אחיד של 10% מהמחיר הקטלוגי של ספרי הלימוד, לרכישת ספרי לימוד על ידי בתי הספר השונים. עוד הוסכם עם נציגי משרד החינוך כי אספקת ספרי הלימוד לבתי הספר תבוצע באופן שווה על ידי החברות שהשתתפו בפגישה זו.
45. לאחר ההסכם אליו הגיעו הנאשמים 4, 6, איתמר ולוני כהן, חיים, בונס, רחמים, אודי, ספר לכל, עודד ומדע עם משרד החינוך, הסכימו ביניהם נאשמים 4, 6 ואחרים כי כל אחת מבין נאשמת 6, לוני כהן, בונס, ספר לכל ומדע תפריש חלק מבתי הספר בהם זכתה במכרז ליש הפצות, כך שיש הפצות תספק ספרי לימוד לאותם בתי הספר שהופרשו לה במקום הספק המקורי.
46. במעשיהם המתוארים לעיל:

היו נאשמים 4, 6 בהיותם בני אדם המנהלים עסקים, צדדים להסדר לפיו הגבילו עצמם באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינם לבין הצדדים האחרים להסדר או חלקם. מאחר וההסדר היה להימנע מהגשת המכרז ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש שיוצע או שישולס, לריווח שיופק, לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק ולפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו ולכמות הנכסים או השירותים בעסק. זאת, מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור להסדר, והכבילות שבהסדר לא היו פטורות על-פי כללי פטור סוג לפי החוק.

אישום רביעי – מכרז משכ"ל ותיאום הנחות 2013

א. רקע

47. בתאריך 3.4.13 פרסמה החברה למשק וכלכלה בשלטון המקומי בע"מ (להלן: "משכ"ל") במסגרת פרויקט השאלת ספרי לימוד, בהתאם לחוק השאלת ספרי לימוד, תשס"א-2000, ומטעם משרד החינוך, מכרז פומבי מכרז סל/18/2013 לאספקת ספרים למוסדות חינוך (להלן: "המכרז"). המועד להגשת הצעות במכרז היה 22.4.13 מועד זה נדחה בהמשך לתאריך 20.5.13.

48. המכרז היה מכרז ארצי אשר חילק את הארץ ל-7 אזורים גיאוגרפים, כשבכל אזור יכלו לזכות שמונה קבלנים. המגזר הערבי הוגדר כאזור נפרד נוסף וניתן היה להגיש הצעות גם ביחס אליו. במכרז היו אמורים להיקבע הספקים שיעבדו עם משכ"ל, כשהמשך תיערך התמחרות נוספת בין כל הזוכים שייקבעו, ביחס לכל רשות מקומית שתראה לפעול במסגרת המכרז.

49. בתאריך 8.4.13 התקיים מפגש הבהרות במשרדי משכ"ל בתל אביב (להלן: "מפגש הבהרות ראשון"). מטרת המפגש היתה מתן הבהרות מצד נציגי משכ"ל אודות המכרז.

ב. העובדות

50. במועד שאיננו ידוע במדויק למאשימה, לאחר מועד מפגש ההבהרות הראשון ולפני 20.5.13, המועד האחרון להגשת הצעות במכרז, היו נאשמים 4, 6, איתמר, לוני כהן, חיים, בונס, רחמים, סיגל, אודי, ספר לכל, עודד, מדע, שי ויש הפצות צדדים להסדר לפיו הספקים לא יגישו הצעות למכרז. הצדדים הגיעו להסדר במגעים שהיו ביניהם, בין היתר, בשיחות טלפון ובפגישות שהתקיימו בתאריכים 8.4.13 ו-24.4.13 בבית קפה בחולון.

51. בהתאם להסדר, הספקים לא הגישו הצעות במכרז.

52. בתאריך 26.5.13 נפגשו נאשם 4, איתמר, חיים, רחמים, סיגל, אודי, עודד ושי במשרדי הנאשמת 6, ברחוב הלהב 4 חולון.

53. בפגישה זו הגיעו הנוכחים להסכמה לפיה היה והמכרז יבוטל, יציע כל אחד מהספקים הנחה של עד 12% מהמחיר הקטלוגי של ספרי הלימוד, לבתי ספר אשר יהיו מעוניינים לרכוש מהם באופן ישיר. עוד הוסכם כי אם נציגי משכ"ל יפנו אל הספקים בנפרד, יציע כל

א. היו נאשמים 4, 6 בהיותם בני אדם המנהלים עסקים, צדדים להסדר לפיו הגבילו עצמם באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינם לבין הצדדים האחרים להסדר או חלקם. מאחר וההסדר היה להימנע מהגשת המכרז ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש שיוצע או שישולם, לריווח שיופק, לחלוקת שוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק ולפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו ולכמות הנכסים או השירותים בעסק. זאת, מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור להסדר, והכבילות שבהסדר לא היו פטורות על-פי כללי פטור סוג לפי החוק.

ב. היו נאשמים 4, 6 בהיותם בני אדם המנהלים עסקים, צדדים להסדר לפיו הגבילו עצמם באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים, בינם לבין הצדדים האחרים להסדר או חלקם. ההסדר כלל כבילות הנוגעות למחיר שיידרש שיוצע או שישולם. זאת, מבלי לקבל אישור, היתר זמני או פטור להסדר, והכבילות שבהסדר לא היו פטורות על-פי כללי פטור סוג לפי החוק.

ג. הוראות החיקוק

נאשם 4: צד להסדר כובל בנסיבות מחמירות (2 עבירות), נוכח שיטתיות ההסדרים, העובדה כי מדובר בתיאום מכרז ציבורי, היקפו הכספי של המכרז, חלקם ומעמדם של הצדדים להסדר בשוק, ריבויים של הצדדים להסדר. עבירה לפי סעיף 47(א)(1) בצירוף סעיפים 2(א), 2(ב)(1), 2(ב)(2), 2(ב)(3), 2(ב)(4), 4, 47, 47א(1) לחוק. נאשמת 6: בצירוף סעיף 23(א)(2) לחוק העונשין.

אוהד בורשטיין, עו"ד
ב"כ היועץ המשפטי לממשלה
מרשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, ה' אלול תשע"ו
08 ספטמבר 2016